

הכנסת התשע-עשרה

הצעת חוק של חבר הכנסת אראל מרגלית

מספר הצעת חוק

חוק היוצרים החדש התשע"ג – 2013

"מנוע חיפוש"

1. א. מנוע חיפוש הוא אתר ו/או יישום ו/או כל תוכנה (להלן: "יישום") אשר יש לו את כל המאפיינים הבאים:
 1. עיקר פעולתו הוא חיפוש ברשת האינטרנט.
 2. ניתן לבצע באמצעותו חיפוש של צירוף תווים ו/או מילה אחת או יותר.
 3. החיפוש מפיק תוצאות בהתאם למילות החיפוש שהוזנו.
 4. תוצאות החיפוש מופיעות בצורת קישורית אינטרנט, שממנה ניתן להיכנס אל עמודי אינטרנט בכתובות שונות, בהתאם לתוצאות החיפוש.
- ב. "מנוע חיפוש פנימי": מנוע חיפוש אשר עונה להגדרה בסעיף א' לעיל, אך ביכולתו לאתר תוצאות חיפוש באותו האתר ו/או שם מתחם בלבד, שבו הוא משולב.
- ג. לעניין חוק זה, אין נפקות לשאלה אם מנוע החיפוש הוא יישום הפועל על גבי רשת האינטרנט ו/או הסלולאר ו/או כל מדיה דיגיטלית אחרת (להלן: "רשת אלקטרונית").

"מפיץ מידע"

2. (1) בחוק זה, מפיץ מידע הוא אתר אשר עומד בכל התנאים שלהלן:
 - א. אתר המעלה מידע לרשת אלקטרונית,
 - ב. שעסקיו מבוצעים בעיקרם בישראל, וששרדו הרשום בישראל.
 - ג. שתכניו מאוחסנים על שרתים המאוחסנים בישראל.
 - ד. אתר העוסק בליקוט מידע, עיבודו והפצתו לציבור הרחב
 - ה. מדי שבוע יש עדכון ותחלופת ידיעות במפיץ המידע;
 - ו. מפיץ המידע פעיל במשך שנה לפחות
 - ז. מקורו של לפחות 30 אחוזים מהתוכן אצל מפיץ המידע נוצרו על ידי מפיץ המידע בעצמו ו/או על ידי עובדיו ו/או הוזמנו על ידו.
- (2) בהגדרת מפיץ מידע לא ייכלל אתר המפרסם פרסומים פנימיים, מטעם גוף שעיקר עיסוקו אינו בליקוט מידע, עיבודו והפצתו לציבור

הרחב.

"הוועדה ותפקידיה"

3. א. בהתאם להוראות חוק זה, תוקם ועדה בראשות שופט בדימוס ובה יהיו חברים נציגי משרד התרבות, משרד האוצר, משרד המשפטים ומשרד התקשורת, שתפקידה יהיה לפקח למנות תאגיד גבייה לתמלוגים ולהסדיר את פעילותו, בהתאם לקריטריונים שיקבע השר בתקנות.

ב. לשם קבלת התמלוגים ממנועי החיפוש והעברתם למפיצי המידע, תבחר הוועדה תאגיד גביית תמלוגים בגין יצירות מקוריות, אשר יהיה גוף ללא מטרות רווח, שתפקידו יהיה לחלק את התמלוגים שהתקבלו למפיצי המידע. הוועדה תסדיר את פעולתו של תאגיד זה.

"תשלום שנתי"

4. מדי שנה, לא יאוחר מה-1 בחודש יוני, יעביר מנוע חיפוש לתאגיד, ובלבד שאינו מנוע חיפוש פנימי, סך של 7% מתוך סכומים ששילם לו תושב ישראל או ששילם מי שפועל בישראל בקשר עם פעילותו בישראל, בשל פעלת מנוע חיפוש בשנה הקלנדרית שקדמה למועד הדיווח. לעניין זה – תושב ישראל – כהגדרתו בסעיף 1 לפקודת מס הכנסה.

"סמכות להתקין תקנות"

5. שר התרבות והספורט יקבע תקנות לעניין חוק זה, ובין השאר לעניין פעולתה והרכבה של הוועדה.

"תחילה"

6. תחילתו של חוק זה שישה חודשים מיום פרסומו ברשומות.

דברי הסבר

רשת האינטרנט הפכה זה מכבר לאמצעי הפצת המידע היעיל, המהיר והנפוץ ביותר בעולם. מידע אשר בעבר היה מגיע אל הקוראים בתוך שעות ואפילו ימים, מצוי כעת בקצות אצבעותיו של כל משתמש קצה. עם הפיכתה של רשת האינטרנט לאנציקלופדיה הגדולה בעולם, התרבו גם מקורות המידע, אשר כוללים מידע שמקורו בתוכן גולשים, כתבים עצמאיים, צלמים, סופרים, כלי תקשורת ממוסדים וכאלו שאינם ממוסדים וזכו למעמד (בלוגים ידועי שם, למשל), שהמשותף לכולם הוא היותם יוצרים של תוכן אינטרנטי מקורי.

אחת הדרכים לבצע מיון אופטימלי של שפע המידע המקורי המצוי ברשת האינטרנט לצרכיו, שימושי, ונוחיותו של משתמש הקצה, הוא באמצעות מנועי חיפוש.

כך, על ידי הקלדת מילה או מחרוזת מילים, יכול אדם לבצע עבור עצמו, בסיוע מנועי החיפוש המתווכים, עבודת חיפוש וליקוט של חומר מקורי המצוי ברשת האינטרנט, על פי העדפותיו ובהתאם לרצונותיו.

שפע המידע, הוביל לצורך הבלתי נמנע להפוך את המידע הרב נגיש עבור משתמשי הקצה. מנועי החיפוש הם גופים בעלי חשיבות והשפעה, אשר מסייעים למשתמשי הקצה בברירת המוץ מן התבן, ובהתאמת התוכן לרצונותיהם. בכך, ממלאים מנועי החיפוש תפקיד חשוב ומשמעותי בחיפוש תוכן. מנועי החיפוש מסייעים בהעברה חופשית של מידע, ובכך מגנים על ערכים דוגמת זכות הציבור לדעת וחופש הביטוי. לשם כך, עושים מנועי החיפוש שימוש בתוכן שרבות הושקע ומושקע בפיתוחו וביצירתו, וזאת תוך גריפת רווחים גדולים.

בלעדי מפיצי המידע, אשר מייצרים תכנים המנוטרים על ידי מנועי החיפוש, לא יהיה לאלו האחרונים קיום. לאור הצורך המתואר לעיל ב"ארגון", "מיון" ו"סידור" האינטרנט, שיעור השימוש במנועי החיפוש הוא מרקיע שחקים.

תוצאות החיפוש במרבית מנועי החיפוש מלוות בכותרת העמוד הרלוונטי כפי שניתנה לעמוד על ידי יוצרי התוכן השונים, וכן במשפט ו/או תמונה מתוך העמוד שאליו מפנה מנוע החיפוש, על פי רוב - בהלימה ל"מחרוזת המילים" אותה ביקש משתמש הקצה לאתר. לעיתים מזומנות, די לו לקורא להתבונן בתוצאת החיפוש מבלי להיכנס לעמוד הרלוונטי באתר המקור, על מנת לקבל את המידע שביקש או לקבל החלטה האם העמוד מספק לו את המידע שאותו ביקש למצוא, אם לאו.

גם כאשר בוחר הקורא ללחוץ על הקישורית מתוך מנוע החיפוש, ולעבור לאתר של יוצר התוכן, פירושו שאותו קורא ייכנס לעמוד בו מצויה הכתבה הספציפית אותה ביקש לקרוא וכך לא ייחשף לעמוד הבית של האתר, שבו לעיתים קיימות פרסומות אשר מהן שואב האתר את חיותו הכלכלית.

עד עתה, לא הייתה קיימת חובה על מנועי החיפוש לשלם עבור התוכן בו הם עושים שימוש עבור המשתמשים. מכיוון שהכוונה אינה להסדיר את הנושא לעבר, אלא מכאן ואילך, לעתיד, הוצע מנגנון אשר מקצה חלק קטן מהכנסות מנועי החיפוש, אשר באו להם כתוצאה מהשימוש בחומר שנוצר על ידי מפיצי מידע כהגדרתם בהצעת החוק.

סוגיה מסוג זה מורכבת מעצם טיבה וטרם זכתה למענה חקיקתי והיא ראויה להסדרה.

לעניין זה, ראוי להזכיר, כי המנגנון המוצע בהצעת החוק הוא מנגנון אשר נעשה בו שימוש בחוקים אחרים בעבר, לצורך עידוד התרבות והיצירה בישראל. כך למשל, בפקודת זכות יוצרים, 1924, שם נקבע בסעיף 3ד(א) כי הממשלה תפצה את בעלי זכויות היוצרים ובעלי זכויות המבצעים על אובדן הכנסה ופגיעה בזכויותיהם עקב העתקה על גבי קלטות לשימוש ביתי. מנגנונים דומים לעידוד יצירה מקורית נכללו גם בחוק התקשורת (בזק ושידורים) התשמ"ב – 1982.

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שולחן הכנסת ביום
